

Odpowiedź Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy (pismo RIO/KA/073/16/2008 z dnia 17.04.2008 r.) na pismo w sprawie wspólnej realizacji inwestycji budowy chodnika wzdłuż drogi krajowej

Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy, w nawiązaniu do pisma (...) w sprawie wspólnej realizacji inwestycji budowy chodnika wzdłuż drogi krajowej, przedkłada następujące informacje.

W świetle przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późn. zm.), z uwagi na funkcje w sieci drogowej, wyróżnia się następujące kategorie dróg publicznych: drogi krajowe, drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i drogi gminne.

Zgodnie z przepisem art. 2 a ustawy drogi krajowe stanowią własność Skarbu Państwa, natomiast drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne stanowią własność właściwego samorządu województwa, powiatu lub gminy.

Podział dróg publicznych determinuje właściwość organów administracji drogowej, którym zostały przypisane sprawy z zakresu planowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg. W myśl ustawy o drogach publicznych organ administracji rządowej lub jednostki samorządu terytorialnego, któremu zostały przypisane wymienione wyżej sprawy jest zarządcą drogi. Funkcje zarządcy drogi sprawują:

- 1) w przypadku dróg krajowych – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad,
- 2) w przypadku dróg wojewódzkich – zarząd województwa,
- 3) w przypadku dróg powiatowych – zarząd powiatu,
- 4) w przypadku dróg gminnych – wójt (burmistrz, prezydent miasta).

W obowiązującym stanie prawnym nierzadko występują wątpliwości dotyczące możliwości wydatkowania z budżetów jednostek samorządu terytorialnego środków finansowych na inwestycje odnoszące się do dróg publicznych (obejmujące zwłaszcza budowę lub modernizację chodników lub poboczy), dla których odpowiedni organ danej jednostki samorządu terytorialnego nie jest z mocy ustawy o drogach publicznych zarządcą.

Zarówno z ustaw ustrojowych, jak i z zakresu zadań nałożonych na poszczególne organy samorządowe przez ustawę o drogach publicznych, w związku z przepisami ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), wynika możliwość finansowania dróg publicznych stanowiących własność odpowiedniej jednostki samorządu terytorialnego. Co więcej, ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego (Dz. U. Nr 267, poz. 2251 z późn. zm.), wprost wskazuje, iż zadania w zakresie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz zarządzania nimi finansowane są przez:

- 1) ministra właściwego do spraw transportu za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad albo drogowych spółek specjalnego przeznaczenia w odniesieniu do dróg krajowych,
- 2) samorząd województwa w odniesieniu do dróg wojewódzkich,
- 3) samorząd powiatowy w odniesieniu do dróg powiatowych,
- 4) samorząd gminny w odniesieniu do dróg gminnych.

Z powyższego wynika, że również ustawa o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego wiąże możliwość ponoszenia wydatków na drogi publiczne (w tym wydatków o charakterze inwestycyjnym) z własnością tych dróg. W istocie między zarządcami dróg publicznych (i to zarówno dróg tej samej jak i różnych kategorii) może dojść do przekazania zarządzania drogami (a zatem zostanie przekazane również uprawnienie do pełnienia funkcji inwestora), niemniej odbywać się to powinno w trybie porozumienia regulującego w szczególności wzajemne rozliczenia finansowe. A zatem fakt przekazania zarządzania drogą publiczną (w tym np. wydzielonym odcinkiem takiej drogi) nie zwalnia właściciela tej drogi z obowiązku finansowania wydatków z nią związanych.

Z uwagi na fakt, iż pomoc (finansowa lub rzeczowa) może być przez jednostki samorządu terytorialnego udzielana innym jednostkom samorządu terytorialnego, brak jest możliwości zastosowania tego instrumentu w odniesieniu do inwestycji drogowych przeprowadzanych przez wskazanego ustawą o drogach publicznych zarządcę drogi krajowej, jakim jest Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad.

PREZES
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Bydgoszczy
Tadeusz Dobek